

Αξιοποίηση των ελαιοκλαδεμάτων ως εδαφοβελτιωτικό του ελαιώνα

Γ. Κουμπούρης, Ν. Καβρουλάκης, Γ. Ψαρράς, Ε. Μαρκάκης, Β. Καββαδίας, Σ. Ρέππας, Α. Αγγελάκη, Σ. Μαλιαράκη, Χ. Μανωλαράκη, Γ. Γιακουμάκη

¹ΕΛΓΟ “ΔΗΜΗΤΡΑ”, Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών & Αμπέλου, Αγροκήπιο, 73100, Χανιά.

²ΕΛΓΟ “ΔΗΜΗΤΡΑ”, Ινστιτούτο Εδαφοδατικών Πόρων. ΤΚ 57001, Θέρμη Θεσσαλονίκης

³ Ομάδα Παραγωγών “Νηλέας”, Αντωναρπούλου 9, 24600, Χώρα Μεσσηνίας

⁴ Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Μεραμβέλλου, Σεργάκη 2, 72400, Νεάπολη Λασιθίου

⁵ Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Πεζών, Καλλονή, 70100, Πεζά Ηρακλείου

Από πολλές αναλύσεις που έχουν γίνει αποδεικνύεται ότι το υλικό των κλαδεμάτων των ελαιοδένδρων μπορεί να αξιοποιηθεί μέσα στον ίδιο τον ελαιώνα τόσο ως πηγή θρεπτικών στοιχείων όσο και ως εδαφοβελτιωτικό δηλ. ως μέσο εμπλουτισμού του εδάφους με οργανική ουσία (αποθήκευση άνθρακα). Οι ιστοί των φύλλων (περιέχουν άζωτο 1,5% και κάλιο 1% του ξηρού βάρους τους) και των λεπτών κλαδιών (άζωτο 0,5% και κάλιο 0,5% ξηρού βάρους) αποτελούν άριστη πηγή μακροστοιχείων και ιχνοστοιχείων, ενώ τα χονδρά κλαδιά (όσα δεν απομακρύνονται για χρήση ως καυσόξυλα) αποτελούν αποθήκη άνθρακα, δηλαδή πηγή οργανικής ουσίας μετά την αποσύνθεσή τους.

Εκτός από τις περιπτώσεις κλαδεμάτων από δένδρα με ασθένειες όπως βερτισιλώση ή ίσκα, που αυτά θα πρέπει να καίγονται για την αποφυγή διασποράς των παθογόνων και επέκτασης της μόλυνσης σε υγιή δένδρα, δεν συνιστάται επομένως το κάψιμο των κλαδεμάτων αλλά η αξιοποίησή τους. Με αυτό τον τρόπο επιστρέφουμε στο έδαφος θρεπτικά στοιχεία και σταδιακά μειώνεται η ανάγκη προσθήκης χημικών λιπασμάτων. Επίσης, επειδή καλύπτεται το έδαφος με τα θρυμματισμένα υλικά περιορίζεται η ανάπτυξη ζιζανίων και αποθηκεύεται καλύτερα το νερό της βροχής στο έδαφος. Υπάρχουν δύο τεχνικές για την αξιοποίηση των ελαιοκλαδεμάτων.

Διαχείριση κλαδεμάτων με καταστροφή

Μετά το κλάδεμα τα κλαδιά πρέπει να υποστούν κάποια προετοιμασία ώστε να είναι επιτυχής ο τεμαχισμός τους με καταστροφή. Συγκεκριμένα πρέπει με αλυσσοπρίονο ή με πριόνι χειρός να διαχωριστούν τα χοντρά κλαδιά από τα λεπτά κλαδιά και τη βλάστηση. Τα χοντρά κλαδιά μπορούν να αξιοποιηθούν ως καυσόξυλα. Τα λεπτά κλαδιά συγκεντρώνονται σε ένα επιμήκη σωρό στο κενό μεταξύ των γραμμών των δέντρων (Εικ. 1). Το τρακτέρ περνάει πάνω από τον σωρό 1-2 φορές ώστε να βεβαιωθούμε ότι έχει επιτευχθεί ο τεμαχισμός των κλαδιών.

Το μέγιστο ύψος του σωρού όπως και η μέγιστη διάμετρος κλαδιού που θα τεμαχιστεί θα προσδιοριστούν ανάλογα με τον εξοπλισμό που διαθέτει ο αγρότης. Η δυναμικότητα ενός μηχανήματος μπορεί να διαφέρει σημαντικά οπότε αντίστοιχα προσαρμόζονται και οι εργασίες προετοιμασίας των κλαδιών.

Για μείωση του κόστους παραγωγής αλλά και της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου λόγω χρήσης μηχανημάτων προτείνεται η καταστροφή των κλαδιών να συνδυαστεί με την επέμβαση καταπολέμησης των ζιζανίων. Σε ξηρικούς ελαιώνες εξετάζεται η σκοπιμότητα σταυρώματος του χωραφιού με άπλωμα των κλαδιών και διέλευση του τρακτέρ κατά μήκος και κατά πλάτος του αγροτεμαχίου. Σε αρδευόμενους ελαιώνες προσέχουμε να μην